

Nr 8.

Av friherre **De Geer**, om åtgärder till förenklande av krisförvaltningens olika organs verksamhet.

Kostnaderna för krisförvaltningen med alla dess olika grenar och kommissioner hava stigit oerhördt och tendera till att ytterligare betänkligt öka. I ett uttalande av departementschefen i årets statsverksproposition, elfte huvudtiteln, under rubriken Statens Livsmedelskommission: Omkostnader, framhålles att inom folkhushållningsdepartementet upptagits spörsmålet om möjligheterna att nedbringa kostnaderna för annonsering. En ansträngning att kraftigt och snarast möjligt nedbringa sådana kostnader som annonsering m. m. måste också anses ytterst lämplig och befogad. Man måste livligt instämma i en sådan strävan. Hela kristidens system med extra ordinära organ hotar att svälla ut i en grad, som måste framkalla de allvarligaste bekymmer. Det är på hög tid att verklig sparsamhet framtvingas på dessa områden.

Om man jämför det system med ransoneringskort m. m., som tillämpas här i vårt land, med t. ex. liknande i vissa andra länder, får man det bestämda intrycket, att de svenska kommissionernas arbetssystem är onödigt invecklat och medför allt för stora kostnader. Lämpligt vore att i viss mån omlägga de svenska ransoneringsmetoderna efter t. ex. schweiziskt mönster. De otaliga svenska korten skulle med fördel kunna utbytas mot kort gällande för en kalendermånad. Detta skulle medföra stor fördel för allmänheten och bl. a. inbespara stora delar av de väldiga annonskostnader, som nu åtgå för att tillkännagiva de oupphörligt ändrade ransoneringstiderna m. m. De nackdelar, som dylikt förenklat system kan medföra, äro säkerligen obetydliga, jämförda med de förenklingar och förbilliganden, som stå att vinna. Lämpligt vore att i tid erkänna det svenska systemets felaktigheter och vidtaga ändringar innan kostnaderna bli för omåttliga.

Förenklade system inom krisförvaltningarna äro ytterst behöfliga för att förhindra ytterligare utvidgning av i kommissionerna använd arbetskraft och i stället om möjligt åstadkomma en minskning av personalen.

Enbart tryckningskostnaderna för alla formulär, kungörelser och meddelanden av otaliga slag uppgå till så höga summor att med skäl kunna efterlysas kraftiga reformer till åvägabringande av snara, betydande nedskärningar. Kristidsstyrelser och kristidsnämnder äro överlastade med arbete, och utgöres deras verksamhet i hög grad bl. a. av arbete för att ordna upp och hålla reda på alla de tryckalster, som hagla över dem från de högre kristidsorganen.

Kristidsförvaltningen är utan tvivel överorganiserad. Det är på hög tid att

icke blott allmänna opinionen utan även riksdag och regering börja allvarligen inrikta sig på åtgärder för vår krisförvaltnings förenkling och förbilligande.

Det har påståtts att svenska folket har anlag för organisation i allmänhet. Efter de erfarenheter, som vunnits av nuvarande kristidsorgan, får man nog utan tvivel belägg på denna förmåga att organisera och ordna så att vi ganska väl kämpat oss igenom tidens svårigheter. Tydligt kan emellertid samtidigt tyvärr också konstateras, att kristidsorganisationerna börja bliva allt för omfattande och dyrbara.

De undersökningar, som omnämnts skola utföras av folkhushållningsdepartementet för nedbringande särskilt av annonseringskostnader för livsmedelskommissionens räkning, borde utvidgas att omfatta hela verksamheten inom krisförvaltningen. De ansträngningar i detta syfte, som redan lära hava gjorts på olika sätt, synas ännu ej hava medfört nämnvärda resultat. Tvärtom är det tydligt att krisförvaltningen är stadd i en alltjämt pågående utvidgning med enormt stegrade kostnader.

I anslutning till vad här ovan anförts hemställas,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t framhålla det synnerligen önskvärda däri att sådana åtgärder snarast vidtagas, som effektivt förenkla kristidsförvaltningens olika organs verksamhet i syfte att samtidigt med förenkling kraftigt nedbringa omkostnaderna.

Stockholm den 15 januari 1943.

Arvid De Geer.
